משניות מבוארות מסכת תמיד פרק ה

כ"ה סיון

וְשֶׁל שְׁמֹאל בִּשְׂמֹאלוֹ, וּבֵית עוֹרָן לְחוּץ. הַשֵּׁשִׁי בְּקָרְבָּנוֹת הַנְּתוּנִים בְּבֶזֶךְ. הֵיכָן הַמְּנוֹרָה בְּכָפָּן, לְפִי שֶׁאֵין מִתְחָבְּרִין יַחַד צָרִיךְ לְהַנִּיחָם בְּכֹלִי, וּכְרָעִים עַל גַּבֵּיהֶם **הַשְּׁבִיעִי בִּסְלֶת** לְמִנְחַת נְסָכִים שֶׁעַל הַתָּמִיד. **הַשְּׁמִינִי בַּחֲבִיתִין** מִנְחַת מַחֲבַת שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁהֵיְתָה בְּבֹקֶר וּמִחֲצִיתָהּ בְּעֶרֶב. יוֹסֵדְרָן לְמַטָּה, הַחֲבִיתִין קוֹדְמִין לַנְּסָכִים, דָּעֵל שֶׁנִּיקַּם שֵׁם מִנְחָה עַל הַסֹּלֶת וְעַל הַחֲבִיתִין. **הַתְּשִׁעִי בַּיַּיִן** לְנִסְכֵי הַתָּמִיד. **הָלְכוּ כֻּלָּם וּנְתָנוּם מֵחֲצִי הַכֶּבֶשׂ וּלְמַטָּה בְּמַעֲרָבוֹ, וְלֹא נִתְּנוּם מֵחֲצִי כֶּבֶשׂ וּלְמַעְלָה כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נָכָר הַהוֹלֵכָה לְמוּבָּח כְּשֶׁיִּזְּרוּ אֲחֲרֵי קְרִיאַת שְׁמַע בְּקֶדֶלְהֵן. וּמִלְּחוּם** דִּכְתִיב (בְּפֶרֶק ה:) **וְלֹא הִקְטִיר עֲלֵיהֶם אֲבָל אֲכָלוּם** הַקְּטֹרֶת מִלְּחָם. **וְיָרְדוּ וּבָאוּ לָהֶם לְלִשְׁכַּת הַגָּזִית לִקְרוֹת אֶת שְׁמַע** וְכָל בְּרָכוֹת, כְּמֵאֵר (בְּפֶרֶק ה:), **וְלֹא הָאֲרִיכוּ** קְרִיאַת שְׁמַע יְקַיְּרוּ אֶת הַקְּטֹרֶת, וְהָכֵי נָכוֹן שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ קֹדֶם שֶׁיַּקְטִירוּ שׁוּם הַקְּטֹרֶת, וְאָז יַעֲלֶה קְרָבָנָם לְרֵיחַ נִיחוֹחַ.

פֶּרֶק ה א) אֲמַר לָהֶם הַמְמֻנֶּה עַל הַפִּיָּסוֹת, **בְּרוּ בְּרָכָה אֶחָת,** וְהֵן בָּרְכוּ, וְאַחַר כָּךְ **קָרְאוּ עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת,** לְפִי שֶׁהוּא עִקַּר הַתּוֹרָה וְרֵאשִׁיתָהּ, וּבְדֵין שֶׁיִּהְיוּ קוֹרִין אוֹתָן בְּכָל יוֹם אַף בְּגִבּוּלִין אֶלָּא שֶׁבְּטֵלוּם מִפְּנֵי תְּרוּעֹמֶת הַמִּינִים שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים אֵין תּוֹרָה אֶלָּא זֶה, וְאַחַר כָּךְ קָרְאוּ **שְׁמַע, וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ, וַיֹּאמֶר, בָּרְכוּ אֶת הָעָם** הָיוּ בָּרְכוּ עַם הָעָם **שֶׁלֹּא בִּרְכוֹת, אֲמַת וְיַצִּיב, וְעֲבוֹדָה** רְצֵה ה' אֱלֹקֶיךָ בַּעֲבוֹדַת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן בְּרוּךְ הַמְקַבֵּל עֲבוֹדַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרָצוֹן, אוֹ שֶׁאָמְרוּ שְׁאוֹתָהּ לְבַדָּהּ בְּיָרֵאָה וְנֶעֱבַד, **וּבִרְכַּת הַכֹּהֲנִים** לְבָרֵךְ אֶת הָעָם, הָיוּ קְרִיאַת פְּסוּקִים בִּלְבַד, שֶׁלֹּא הָיוּ הַכֹּהֲנִים נוֹשְׂאִים כַּפֵּיהֶם אֶלָּא לְאַחַר הַקְרָבַת הַתָּמִיד יִקְטֹרֶת, כִּדְאָמְרִינַן בְּפֶרֶק שְׁבִיעִי מִשְּׁנָה ב, וּבִרְכוֹת אֵלּוּ הָיוּ מְבָרְכִין עַל הַיַּיִן וְעַל הַמְּזוֹנוֹת מִשֶּׁבָּרְכוּ, וְלֹא הָיוּ נִפְטָרִים בְּזֶה מִתְּפִלָּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה. **וּבִשְׁבִיעִי מוֹסִיפִין בְּרָכָה אַחַת לְמַשְׁמַר הַיּוֹצֵא** שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לְמַשְׁמַר הַנִּכְנָס, מִי שֶׁשָּׁכַן אֶת שְׁמוֹ בַּבַּיִת הַזֶּה הוּא יַשְׁכִּין בְּרִיבוּם אַהֲבָה וְאַחֲוָה וְשָׁלוֹם וְרֵעוּת, וְעַיִן בְּתוֹסֹפוֹת בְּרָכוֹת (דִּפְרֵ"ה: תֵּימָא קִצַּת אַמְּאי קוֹרִין לָזֶה בְּרָכָה. **ב) אֲמַר לָהֶם הַמְמֻנֶּה חֲדָשִׁים לִקְטֹרֶת** מִי שֶׁלֹּא זָכָה בְּקִטֹרֶת מְעוֹלָם **בֹּאוּ וְהַפִּיסוּ** וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִים לְהַקְטִיר לְאֶחָד מִפְּנֵי שֶׁהַקְטֹרֶת מְעַשֶּׁרֶת, כִּדְכְתִיב (דִּבְרֵי הַיָּמִים כ"ט, י"אִם): "בְּרַךְ ה' חֵילוֹ וּפְעֹל יָדָיו תִּרְצֶה" וְקַמִּיךְ לְזֶה לְעֵיל (שָׁם י:): "יְשִׁישׁוּ קִטּוֹרָה בְּאַפָּךְ". **הִפִּיסוּ, זָכָה מִי שֶׁזָּכָה** בְּקִטֹּרֶת, אֲחֵר כָּךְ אָמַר הַמְמֻנֶּה **חֲדָשִׁים עֲשׂוּ יָפוּם בּוֹאוּ וְהַפִּיסוּ, מִי מְעֻלָּה אֲבָרִים מִן הַכֶּבֶשׂ לְמוּבָּח.** רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר מְעֻלָּה אֲבָרִים לְכֶבֶשׂ הוּא מְעֻלָּה אוֹתָן עַל גַּבֵּי הַמּוּבָּח: **ג** מִסְּרוּם לְחַזָּנִים: **הָיוּ מְבַשְּׁטִיעִין אוֹתָם בְּאֶת בְּגִדְּיהֶם, וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִים עֲלֵיהֶם אֶלָּא מְכַנְּסָיִם בִּלְבָד. וְחִלּוּנוֹת הָיוּ שָׁם, וְכִתּוּב עֲלֵיהֶם תִּשְׁמִישֵׁי הַכֹּלֵּל: ד מִי שֶׁזָּכָה בְּקִטֹּרֶת, הָיָה נוֹטֵל אֶת הַכַּף. וְהַכַּף דּוֹמֶה לְתַרְקַב גָּדוֹל שֶׁל זָהָב, מַחֲזִיק שְׁלֹשָׁה קַבִּים, וְהַבָּקִיר הָיָה בְּתוֹכוֹ, מְלֵא וְגָדוּשׁ קְטֹרֶת. וְכִסּוּי הָיָה לוֹ, וּכְמִין מְטוּטֶלֶת הָיָה עֲלֵיו מִלְּמַעְלָן: **ה** מִי שֶׁזָּכָה בְּמַחְתָּה, נָטַל מַחְתַּת הַכַּסֶּף, וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמּוּבָּח, וּנְפָנָהּ אֶת הַגֶּחָלִים הִילַּךְ (וְהִילַּךְ) וְחָתָה. יָרַד וְעָרַן לְחוּץ שֶׁל זָהָב. מַחֲזִיק שְׁלֹשָׁה קַבִּים, וְהַבָּקִיר הָיָה בְּתוֹכוֹ, מְלֵא וְגָדוּשׁ קְטֹרֶת. וְכִסּוּי הָיָה לוֹ, וּכְמִין מְטוּטֶלֶת הָיָה עֲלֵיו מִלְּמַעְלָן.

ה מִי שֶׁזָּכָה בְּמַחְתָּה, נָטַל מַחְתַּת הַכַּסֶּף, וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמּוּבָּח, וּנְפָנָהּ אֶת הַגֶּחָלִים הִילַּךְ (וְהִילַּךְ) וְחָתָה. יָרַד וְעָרַן לְחוּץ שֶׁל זָהָב. מַחֲזִיק שְׁלֹשָׁה קַבִּים, וְהַבָּקִיר הָיָה בְּתוֹכוֹ, מְלֵא וְגָדוּשׁ קְטֹרֶת. וְכִסּוּי הָיָה לוֹ, וּכְמִין מְטוּטֶלֶת הָיָה עֲלֵיו מִלְּמַעְלָן. **ד** מִי שֶׁזָּכָה בְּקִטֹּרֶת, הָיָה נוֹטֵל אֶת הַכַּף. וְהַכַּף דּוֹמֶה לְתַרְקַב גָּדוֹל שֶׁל זָהָב, מַחֲזִיק שְׁלֹשָׁה קַבִּים, וְהַבָּקִיר הָיָה בְּתוֹכוֹ, מְלֵא וְגָדוּשׁ קְטֹרֶת. וְכִסּוּי הָיָה לוֹ, וּכְמִין מְטוּטֶלֶת הָיָה עֲלֵיו מִלְּמַעְלָן: **ה** מִי שֶׁזָּכָה בְּמַחְתָּה, נָטַל מַחְתַּת הַכַּסֶּף, וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמּוּבָּח, וּנְפָנָהּ אֶת הַגֶּחָלִים הִילַּךְ וְחָתָה. יָרַד וְעָרַן לְחוּץ שֶׁל זָהָב. מַחֲזִיק שְׁלֹשָׁה קַבִּים, וְהַבָּקִיר הָיָה בְּתוֹכוֹ, מְלֵא וְגָדוּשׁ קְטֹרֶת. וְכִסּוּי הָיָה לוֹ, וּכְמִין מְטוּטֶלֶת הָיָה עֲלֵיו מִלְּמַעְלָן. **ד** מִי שֶׁזָּכָה בְּקִטֹּרֶת, הָיָה נוֹטֵל אֶת הַכַּף. וְהַכַּף דּוֹמֶה לְתַרְקַב גָּדוֹל שֶׁל זָהָב, מַחֲזִיק שְׁלֹשָׁה קַבִּים, וְהַבָּקִיר הָיָה בְּתוֹכוֹ, מְלֵא וְגָדוּשׁ קְטֹרֶת. וְכִסּוּי הָיָה לוֹ, וּכְמִין מְטוּטֶלֶת הָיָה עֲלֵיו מִלְּמַעְלָן. **ה** מִי שֶׁזָּכָה בְּמַחְתָּה, נָטַל מַחְתַּת הַכַּסֶּף, וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמּוּבָּח, וּנְפָנָהּ אֶת הַגֶּחָלִים הִילַּךְ וְחָתָה. יָרַד וְעָרַן לְחוּץ שֶׁל זָהָב. מַחֲזִיק שְׁלֹשָׁה קַבִּים, וְהַבָּקִיר הָיָה בְּתוֹכוֹ, מְלֵא וְגָדוּשׁ קְטֹרֶת. וְכִסּוּי הָיָה לוֹ, וּכְמִין מְטוּטֶלֶת הָיָה עֲלֵיו מִלְּמַעְלָן.

בְּגִדֵּי חֹל וְאַחַר כָּךְ מְפַשְּׁטִיתָן הַמְכַנְּסָיִם, וּמְניחִין כָּל בְּגִדֵי כְּהֻנָּה וְיוֹצְאִים, **וְחִלּוּנוֹת הָיוּ שָׁם וְכִתּוּב עֲלֵיהֶם כָּל תִּשְׁמִישֵׁי הַכֹּלֵּל** חֵלוֹן רָשׁוּם עָלָיו אֵיזֶה בְּגָדִים מְניחִין שָׁם. סֵדֶר הַלְּבִישָׁה: מְכַנְּסָיִם תְּחִלָּה לְכָל בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ, דְּכְתִיב (וַיִּקְרָא י.): "וּמִכְנְסֵי בַד יִלְבַּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ" שֶׁלֹּא יְהֵא דָּבָר קֹדֶם לְמִכְנְסָיִם עַל בְּשָׂרוֹ, וְאַחַר כָּךְ כְּתֹנֶת וְאַחַר כָּךְ חוֹגֵר אַבְנֵט וְאַחַר כָּךְ מִגְבָּעוֹת. **ד) מִי שֶׁזָּכָה בְּקִטֹּרֶת הָיָה נוֹטֵל אֶת הַכַּף** (עַיֵּן קִטֹּרֶת). **וְהַכַּף דּוֹמֶה לְתַרְקַב גָּדוֹל שֶׁל זָהָב מַחֲזִיק שְׁלֹשָׁה קַבִּין, וְהַבָּקִיר הָיָה בְּתוֹכוֹ** הַבָּקִיר הָיָה מִתְפַּשֵּׂט לְתוֹךְ הַכַּף וְהַכַּף הָיָה מְלֵא קְטֹרֶת, כְּיָן שֶׁהָיָה גָּדוּשׁ, וּבְבָקִיל לְבַד לֹא סַגִּי דְּכִבּוּד הוּא כְּלֵפֵי מַעְלָה לְעָרוֹת מִכַּף גָּדוּשׁ עַל הַבָּקִיל בְּשַׁעַת הַקְטָרָה. **וּכְסוּי הָיָה לוֹ לְבָקִיל וּכְמִין מְטוּטֶלֶת הָיָה עָלָיו** עַל הַבָּקִיל **מִלְּמַעְלָן הָיָה** כְּמִין טַבְעַת, שֶׁעַל יְדֵי הַטַּבְעַת מִטַּלְטֶלֶת הַכִּסּוּי. וְיֵשׁ מִפְּרָשִׁים מְטוּטֶלֶת תְּחִיכַת בְּגַד שֶׁהָיָה נִתָּן עַל כִּסּוּי הַבָּקִיל כְּמִין סוּדָר קָטָן לְנוּי. **ה) מִי שֶׁזָּכָה בְּמַחְתָּה** לְחוּלִּין הַגֶּחָלִים לְמִזְבֵּחַ הַזָּהָב, **נָטַל מַחְתַּת הַכֶּסֶף וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ וּנְפָנָה אֶת הַגֶּחָלִים הִילַּךְ וְחָתָה** לְמַטָּה, **יָרַד וְעָרַן לְחוּץ שֶׁל זָהָב.** מַחֲזִיק שְׁלֹשָׁה קַבִּים, **וְהַבָּקִיר הָיָה מְכֻבָּדָן לְאֲמָמָה.** וּבִשְׁבָּת הָיָה כּוֹפֶה עֲלֵיהֶן דֶּסְכֹּרֶת. וּדְסִכֹּרֶת הָיְתָה כְּלֵי גָּדוֹל מְחֻזָּקֶת לְתָדָּ, וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרוֹת הָיוּ בָהּ, אַחַת שֶׁהוּא מוֹשֵׁךְ בָּהּ וְיוֹרֵד, וְאַחַת שֶׁהוּא אוֹחֵז בָּהּ מִלְּמַעְלָן בְּשִׁבְיל שֶׁלֹּא תִתְגַּלְגֵּל. וּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָיְתָה מִמְּנָה כְּקַב גֶּחָלִים, וְהָיָה מְכַבְּדָן לְאֲמָמָה. וּבְשַׁבָּת הָיָה כּוֹפֶה עֲלֵיהֶן דֶּסְכֹּרֶת. וּדְסִכֹּרֶת הָיְתָה כְּלֵי גָּדוֹל מְחֻזָּקֶת לְתָדָּ, וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרוֹת הָיוּ בָהּ, אַחַת שֶׁהוּא מוֹשֵׁךְ בָּהּ וְיוֹרֵד, וְאַחַת שֶׁהוּא אוֹחֵז בָּהּ מִלְּמַעְלָן בְּשִׁבְיל שֶׁלֹּא תִתְגַּלְגֵּל. וּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָיְתָה מִמְּנָה כְּקַב גֶּחָלִים, וְהָיָה מְכַבְּדָן לְאֲמָמָה. וּבְשַׁבָּת הָיָה כּוֹפֶה עֲלֵיהֶן דֶּסְכֹּרֶת. וּדְסִכֹּרֶת הָיְתָה כְּלֵי גָּדוֹל מְחֻזָּקֶת לְתָדָּ, וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרוֹת הָיוּ בָהּ, אַחַת שֶׁהוּא מוֹשֵׁךְ בָּהּ וְיוֹרֵד, וְאַחַת שֶׁהוּא אוֹחֵז בָּהּ מִלְּמַעְלָן בְּשִׁבְיל שֶׁלֹּא תִתְגַּלְגֵּל. **וּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָיְתָה מִמְּנָה כְּקַב גֶּחָלִים, וְהָיָה מְכַבְּדָן לְאֲמָמָה.**